

جستارهایی در
میراث اسلامی

(ضمیمه دفتر چهارم)

دست‌نویس‌ها و شناخت

دست‌نویس‌های عربی

(Arabic Manuscripts & Vademecum For Readers)

تألیف

Adam Gacek

انتخاب و بازچاپ به اهتمام

دکتر یوسف بیگ باباپور

سرشناسه : گاسک، آدام، Gacek, Adam
 عنوان و نام پدیدآور : جستارهای در میراث اسلامی: دست‌نوشت‌های عربی/ تألیف [آدام گاسک]؛ انتخاب و
 بازچاپ به اهتمام یوسف بیگ‌باباپور
 مشخصات نشر : تهران: سفیراردهال، ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری : ۳۵۰ص
 وضعیت فهرست‌نویسی : فبیا
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۱۳۸-۵ : ۲۰۰۰۰۰ ریال
 فروست : ضمیمه دفتر چهارم؛ ۲
 اشت : عنوان اصلی: Arabic manuscripts: a vademecum for readers, 2009
 موضوع : نسخه‌های خطی عربی -- تاریخ -- دستنامه‌ها
 موضوع : کتبیه‌شناسی عربی -- دستنامه‌ها
 موضوع : نسخه‌شناسی -- دستنامه‌ها
 شناسه افزودن : بیگ‌باباپور، یوسف، ۱۳۵۷
 رده‌بندی آره : ۱۳۹۲ هـ ۱۱۵/۱ ز
 رده‌بندی دیوید : ۰۱۱/۳۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۱۷۰۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۱۳۸-۵

تهران: خیابان مفتاح، خیابان سمیه، روی بزرگ بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴
 © حق چاپ: ۱۳۹۲، انتشارات سفیر اردهال www.safirardehal.ir
جستارهایی در میراث اسلامی (ضمیمه دفتر چهارم): دست‌نوشت‌های
عربی (Arabic Manuscripts A Vademecum For Readers)
تألیف: Adam Gacek

انتخاب و بازچاپ به اهتمام: دکتر یوسف بیگ‌باباپور

ضمیمه دفتر چهارم: شماره ۲

نوبت چاپ: اول

طراح جلد: بهاره آزمون

شمارگان: ۲۰۰

شماره نشر: ۱-۲۹۶

بها: چاپ سیاه و سفید ۲۰۰۰۰۰ ریال؛ چاپ رنگی ۵۰۰۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

درباره مجموعه حاضر

مجموعه حاضر، به هدف انتشار برخی مقالات، یادداشت‌ها، احیای متون و مباحث دیگر در حیطه نسخه‌های خطی و اسناد - اعم از کاغذنوشته‌ها و کتیبه‌ها - و موضوعات مربوط به سیران دوره اسلامی بدون در نظر گرفتن محدوده زمانی، از سده‌های آغازین دوره اسلامی تا اواخر سده قاجاریه، که هم اکنون دفتری دیگر از آن نیز به یاری خداوند منان و همدلی دوستان فاضل و گرانقدر اهل قلم آماده گردیده است.

دفتر چهارم از این مجموعه، به بحث مهم نسخه پژوهی اختصاص یافت. به حول الهی مقالاتی از اهل فضل و به قلم متخصصین این عرصه جمع آوری شد و بدین وسیله دفتر چهارم نیز شکل گرفت. مشغول بررسی و تدوین این مجموعه و کتاب آرایی بودیم که به فکر حقیر خطور کرد که با توجه به نبود منابع و کشور عزیزمان در راستای لغات و اصطلاحات این فن، ضمن انتشار کتاب ارزشمند *معجم مصطلحات المخطوط العربی* (قاموس کودیکولوجی) اثر پروفیسور احمد شوقی برین (مدیر کتابخانه مولویه و حسینه در رباط) و مصطفی طوبی را که چاپ سوم آن با ویرایش و اضافاتی به مراکش منتشر شده بود، به عنوان ضمیمه ویژه نامه دفتر چهارم (نسخه پژوهی) کتاب حاضر نیز با عنوان *Arabic Manuscripts A Vademecum For Readers* تألیف Adam G. از سلسله منشورات بریل در بوستون لیدن به سال ۲۰۰۹ که تجدید چاپ آن به سال ۲۰۱۲ میلادی بوده را نیز انتخاب و در تیراژ محدود بازچاپ نماییم.

کتاب حاضر یکی از اصطلاح نامه‌های نسخه‌شناسی و کتاب‌آرایی دوره اسلامی است که به صورت الفبایی از «A» تا «Z» مرتب شده و در ذیل هر مدخل به شرح و تفصیل اصطلاح مورد نظر پرداخته شده است. تصاویر رنگی الصاقی لابه‌لای متن به آموزش آسان این فن کمک بسیاری می‌نماید و اثر حاضر را به عنوان یک کتاب مناسب درسی و آموزشی جلوه می‌دهد. ضمن آن که کتاب نیز به همین هدف نگاشته شده است.

با توجه به فقدان منابع طراز اوّل و بکر در این زمینه، بر آن شدیم تا ترجمه اثر حاضر را نیز جزو اولویتهای برنامه‌های علمی خود قرار دهیم و با همت کارگروهی که به تازگی تشکیل شده، مقرر شد تا سال آینده ترجمه این آثار آغاز گردد.

حقیر آنچه در توانش بود، با توفیق حضرت باری، تا به حال کوشیده و تا جان ناقابل در کالبد بی مقدارش هست، خواهد کوشید؛ چرا که بدان به سان یک فریضه نگریسته و دینی بر او نبوده است. هر چند عده‌ای هم هستند که بارها و بارها موجب رنجش خاطرش شده و سنگها در راهش انداخته‌اند. اما خداوند را شاکرم که همواره بدخواهان به ظاهر مشفق، اسباب میرسد که هر چند آن را نیز به فال نیک گرفته، سره از قلب تفریق و تشخیص داده و به نصایح مشفقانه دوستان را غنیمتی بزرگ پنداشته و در احقاق اهداف مقدس خود به کار بسته، و نیک خواهی ایشان را مرهمی بر بدخواهی آنان پنداشته است.

اطلاع و دستیابی به این اثر از سوی ما را مدیون دوست نازنین و دانشمند، جناب آقای سید محمدحسین مرعشی هستیم که با سعه صدر کم نظیرشان همواره مشوق این ضعیف بوده و بارها دلگرمی‌های ایشان بنده را در اهداف خیریش استوارتر و مصمم‌تر نموده است. ناگفته نماند که انتشار این مجموعه را به همراه جموعه دیگر، مدیون دوست عزیز و گرانقدر، جناب آقای مهندس سید حسین عبّاد زاده زبیدی، مدیر محترم نشر سفیر ارده‌ال، هستیم که با سعه صدر مشتاقانه انتشار آن را تقبّل فرمود و با همتی بلند همواره در عرصه احیای میراث مکتوب دوره اسلامی مجاهدت نموده و ناگزیرند. خدایشان توفیق دهد و روح مطهر دانشمندان اسلاف ما از ایشان راضی و خداوند مآل نظر و یاریگر آن وجود نازنین باد!

والسلام علیکم

دکتر یوسف بیگ باباپور

تهران - زمستان ۱۳۹۲ ش.